

Aanbeveling

Beloning Externe Leden van Rekenkamer- (functies/commissie) s

Vorbereid door	Bestuur NVRR
Vastgesteld door NVRR bestuur	9 september 2007

1 Aanleiding

In de huidige wet- en regelgeving is geen duidelijke invulling gegeven aan hoe externe leden, dit zijn leden die geen raadslid zijn, voor hun werkzaamheden voor een rekenkamer of rekenkamerfunctie/commissie worden vergoed. Dit heeft tot gevolg dat gemeenten er zeer uiteenlopend mee omgaan.

Het bestuur van de NVRR heeft aangegeven tot een aanbeveling te willen komen over de beloning van externe leden van rekenkamer(functie/commissie)s. Hierbij dient in overweging te worden genomen dat in de algemene ledenvergadering van 8 april 2006 is geconcludeerd dat uurvergoedingen in strijd met de geest van de wet zijn. Ook is toen het standpunt ingenomen dat er geen direct verband tussen bestede uren en beloning van het lid zou moeten zijn.

2 Probleemschets

2.1 Regelgeving

Op basis van de Gemeentewet, artikel 81a en 81oa, kan er door de raad een rekenkamer of een rekenkamerfunctie worden ingesteld. De rekenkamerfunctie is op een laat tijdstip per amendement in de wet terecht gekomen en daarom is het niet zo uitgewerkt als het hoofdstuk over de gemeentelijke rekenkamer. De rekenkamerfunctie is vormvrij. De meeste gemeenten kiezen ervoor de rekenkamerfunctie in te vullen als een commissie ex artikel 84. Theoretisch levert dit drie vormen van organen op die rekenkamerwerk verrichten: de rekenkamer, de rekenkamerfunctie en de rekenkamercommissie.

Ten aanzien van de beloning/ vergoeding van leden van de gemeentelijke rekenkamer is er artikel 81k. Ten aanzien van de beloning/ vergoeding voor externe leden van de rekenkamerfunctie is er geen apart artikel. Voor commissies is er een regeling in artikel 96.

De rekenkamer

In artikel 81k is het volgende voorgeschreven met betrekking tot de beloning/vergoeding van rekenkamerleden.

Artikel 81k

De leden van de rekenkamer ontvangen een bij verordening van de raad vastgestelde vergoeding voor hun werkzaamheden en een tegemoetkoming in de kosten.

De rekenkamerfunctie

Als er geen rekenkamer is ingesteld als bedoeld in artikel 81k, dient de raad bij verordening regels vast te stellen voor de uitoefening van de rekenkamerfunctie, aldus artikel 81oa. In de praktijk betekent dit dat er een commissie ex artikel 84 Gemeentewet wordt ingesteld. In de handreiking die Vernieuwingsimpuls een aantal jaar geleden heeft uitgegeven wordt gesteld dat het instellen van een commissie ex artikel 84 *voor de hand ligt* als een gemeente een rekenkamerfunctie met meerdere leden wenst.

Het is dus wel mogelijk om een geheel andere vorm te kiezen. Zover bekend heeft dit niet geleid tot rekenkamerfuncties in een andere (bijvoorbeeld een stichting) vorm. In dit kader is het van belang om op te merken dat in deze, kennelijk vooralsnog theoretische optie, er geen voorschriften gelden voor de aard en hoogte van de beloning

De rekenkamercommissie

In artikel 96 staan bepalingen omtrent de beloning van externe leden, die geen raadslid zijn.

Artikel 96

1. De leden van een door de raad, het college of de burgemeester ingestelde commissie ontvangen, voor zover zij geen lid zijn van de raad of het college, een bij verordening van de raad vastgestelde vergoeding:

- a. voor het bijwonen van vergaderingen van een commissie en

- b. van reis- en verblijfkosten in verband met reizen binnen de gemeente.
2. In bijzondere gevallen kan de raad bij verordening bepalen dat de leden van het dagelijks bestuur van een bestuurscommissie of een andere commissie als bedoeld in artikel 84 een vaste vergoeding voor hun werkzaamheden en een tegemoetkoming in de kosten ontvangen.
3. Ten aanzien van de vergoeding, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, wordt bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels gesteld. Ten aanzien van de overige vergoedingen bedoeld in dit artikel kunnen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels worden gesteld.

Artikel 96 is nader uitgewerkt in de artikelen 14 en 15 van het Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden.

Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden:

Artikel 14

1. De raad kan bij verordening bepalen dat aan een lid van een commissie een vergoeding voor het bijwonen van de vergaderingen van de commissie wordt toegekend tot het maximumbedrag, genoemd in tabel IV, bij dit besluit. De artikelen 2, tweede lid, 6, 7, eerste lid zijn van overeenkomstige toepassing. De raad kan bij verordening bepalen dat artikel 7a geheel of gedeeltelijk van overeenkomstige toepassing is.¹
2. Indien ten aanzien van een gemeente toepassing is gegeven aan artikel 7 van het Rechtspositiebesluit wethouders, kan de gemeenteraad, al dan niet voor een bepaald tijdvak, de indeling van de commissieleden in een van de klassen, genoemd in tabel IV, aanpassen.²

Artikel 15

Ten aanzien van:

- a. een lid van een commissie die op grond van zijn bijzondere beroepsmatige deskundigheid op het taakgebied van de commissie voor deelneming aan haar werkzaamheden is aangetrokken, en

¹ Artikel 2 lid 2 betreft het aanpassen van bedragen per 1 januari van het jaar, artikel 6 gaat over de overgang van gemeenten naar andere klassen is per 1 januari, artikel 7 bepaalt dat de overgang van een gemeente naar een lagere klasse niet voor zittende raadleden geldt, artikel 7a betreft ICT-faciliteiten.

² Artikel 7 betreft het in een andere klasse plaatsen dan die, waartoe zij krachtens haar inwonertal behoort op grond van bijzondere omstandigheden.

b. een lid van een commissie ten aanzien waarvan de vergoeding niet geacht kan worden in een redelijke verhouding te staan tot de zwaarte van zijn taak en de omvang van de door hem te verrichten arbeid, kan de raad bij verordening bepalen dat de vergoeding voor het bijwonen van de vergaderingen van de commissie naar boven afwijkt van de bedragen, genoemd in tabel IV.

Hoewel de regelgeving in zichzelf redelijk helder lijkt te zijn, dienen zich in de praktijk een aantal kwesties aan.

2.2 *Praktijk*

Omdat de wet ruimte laat voor verschillende interpretatie, wordt gezien dat daar in praktijk ook gebruik van gemaakt wordt. Dit betreft bijvoorbeeld de aanvullende vergoedingen, het hanteren van uurtarieven, de definiëring van de term vergadering en de relatie tussen bestede tijd en vergoeding.

1. Aanvullende vergoedingen

In artikel 96, lid 2 Gemeentewet en in artikel 15 van het Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden worden mogelijkheden gecreëerd om leden van de commissie een hogere vergoeding dan gebruikelijk te geven. Het gaat hierbij om:

- Een aanvullende vaste vergoeding voor *leden van het dagelijks bestuur van een commissie in bijzondere gevallen*. Hoewel de term dagelijks bestuur in het kader van rekenkamercommissies niet (vaak) wordt gehanteerd, lijkt dit artikel de mogelijkheid te bieden om de voorzitter (en eventueel andere leden) een vaste vergoeding te bieden. De hoogte hiervan zal door de raad moeten worden vastgelegd.
- Een hogere vergadervergoeding dan in de normtabellen van BZK is vastgelegd indien er *bijzondere deskundigheid is*, of de vergoeding *niet in verhouding staat tot de zwaarte van de werkzaamheden*. Bij veel rekenkamercommissies zal in ieder geval sprake zijn van leden met een bijzondere deskundigheid. Als leden zelf onderzoek verrichten kan ook de tweede reden aan de orde zijn.

In het algemeen geldt dat aanvullende vergoedingen verankerd dienen te worden in een raadsverordening.

Hiermee is transparantie gewaarborgd. Indien rekenkamercommissies menen dat een dergelijke vergoeding aan de orde is, zal dit met redenen omkleed onder de aandacht van de raad moeten worden gebracht.

2. Uurvergoeding

De hierboven genoemde bepalingen gaan uit van vaste vergoedingen of vergadervergoedingen. Hieruit kan worden afgeleid dat uurvergoedingen, dit zijn namelijk variabele vergoedingen, onwenselijk worden geacht en in strijd zijn met de geest van de wet. Dit standpunt is ook ingenomen door de algemene ledenvergadering van de NVR op 8 april 2006.

3. Definitie van het begrip ‘vergadering’

Van het begrip ‘vergadering’ blijkt in praktijk geen eenduidige definitie gehanteerd te worden. In meer gemeenten wordt niet alleen vergaderingen van de commissie (of subcommissies) als vergadering aangemerkt, maar ook uren besteed aan gesprekken in het kader van de uitvoering van een onderzoek.

Op deze wijze wordt kennelijk gepoogd om de hoogte van de vergoeding te relateren aan de tijdbesteding van een commissielid.

4. Verband tussen bestede uren en beloning van het lid

Een situatie waarin de aan het onderzoek bestede tijd direct gerelateerd is aan de beloning van het lid dient te worden voorkomen. In een dergelijke situatie kan het voor het uitvoerende lid aantrekkelijk worden om de omvang van het onderzoek (nodeloos) te laten toenemen, om zo verzekerd te zijn van een hogere beloning. Zeker wanneer er geen scheiding is tussen opdrachtgever- en opdrachtnemerschap ontstaat er een weinig transparante situatie waarin het belang van de rekenkamer of rekenkamerfunctie/commissie en dat van het lid als privépersoon uiteen kunnen lopen.

3 Conclusie

Voor de verschillende vormen die de rekenkamer(functie) kan hebben, gelden verschillende voorschriften voor de beloning van de leden. Indien het een rekenkamer betreft dan is het een vaste vergoeding maar dit is niet verder uitgewerkt. Voor de rekenkamerfunctie is niets bepaald. Alleen in het geval de raad kiest voor een

rekenkamercommissie ex artikel 84 gelden er voorschriften. De voorschriften die dan gelden, laten enige ruimte voor interpretatie en lijken niet toegesneden te zijn op de situatie waarin leden zelf onderzoek doen.

	Vorm		
	Rekenkamer	Rekenkamercommissie (ex art 84 gemeentewet)	Rekenkamerfunctie (niet-zijnde een commissie)
Regelgeving rond beloning	- art 81k gemeentewet stelt dat de raad een verordening moet vaststellen waarin vergoeding + tegemoetkoming kosten zijn geregeld	- Art. 96 gemeentewet - Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden	- geen
Vorm van beloning	In de praktijk een vaste vergoeding, veelal gerelateerd aan ambtelijke rechtspositie	- Vaste vergoeding per vergadering - Reiskosten - ICT-vergoeding - Aanvulling in uitzonderlijke gevallen: hogere vergadervergoeding (art. 15, rechtspositie) 'een vaste vergoeding' (art. 96, lid 2 gw)	- vrij

Wel kan worden geconcludeerd dat de voorschriften uitgaan van vaste vergoedingen of vergadervergoedingen. Rekenkamercommissies die uurvergoedingen toekennen handelen dan ook in strijd met de (intentie) van de wet.

Daarnaast kunnen uurvergoedingen aanleiding geven tot verstrengeling van belangen en rollen.

Verder dienen de vergoedingen niet 1 op 1 gerelateerd te zijn aan de bestede tijd maar aan de gebeurtenis zoals een vergadering, een interview of het maken van een rapport.

Aanbeveling

Gezien het bovenstaande beveelt het bestuur aan:

- A. Gebruik te maken van vaste vergoedingen per maand
- B. Terughoudend gebruik te maken van de artikelen 14 en 15 rechtspositiebesluit. Bijzondere gevallen dienen expliciet benoemd te worden.
- C. Geen gebruik te maken van uurvergoedingen.
- D. Indien de vergadervergoeding als beloningsstructuur wordt gekozen, dan dient het begrip vergadering in de verordening gedefinieerd te worden. Het is niet de bedoeling het begrip op te rekken.